

1. Konu : Özürlü Kişilere Yönelik Sağlık Hizmetlerinin Sunumuna İlişkin Genelge/ 47308
İlgi : 05.06.2008 tarih ve 2008/43 sayılı Genelge.

GENELGE 2010/79

Bilindiği üzere, 12 Eylül 2010 tarihinde "Halk Oylaması"na sunularak kabul edilen 5982 sayılı "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" hükümleriyle Anayasamızın 10 uncu maddesine eklenen fıkralarda yer alan; "Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz." hükmü ve "Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malûl ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz." hükmü ile özürlüler lehine pozitif ayrımcık içeren ayrıcalıklar tanınmasının eşitlik ilkesine aykırı olmayacağı anayasal güvence altına alınmıştır.

Bu itibarla, özürlü bireylerin ve özel ihtiyaç grubunda yer alan kişilerin sağlık hizmeti taleplerinin, beklentilerinin tam ve sürekli karşılanması, sağlık hizmeti talep eden özürlü kişilerin bu ihtiyaçlarının durumlarına uygun ortamlarda, hızlı, verimli ve mağdur edilmeden karşılanarak, sağlık bakım kalitesinin yükseltilebilmesine yönelik olarak aşağıdaki hususların açıklanmasına ihtiyaç duyulmuştur.

- 1) Özürlülere yönelik sağlık hizmeti sunumunda Bakanlığımızın 2010/73 sayılı "Poliklinik Hizmetlerinde Öncelik Sırasına İlişkin Genelgesi" hükümlerine uygun olarak hareket edilecektir.
- 2) Özürlü sağlık kurulu raporları, Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik ekinde yer alan Ek-3 sayılı formda gösterilen formata uygun olarak ve Ek-4'te yer alan Özur Durumuna Göre Tüm Vücut Fonksiyon Kaybı Oranları Cetveli doğrultusunda yetkili hastanelerce eksiksiz ve doğru olarak düzenlenecektir.
- 3) Özürlülere yönelik sağlık hizmetlerinin verildiği sağlık kuruluşlarının iç ve dış mekanlarının mimari ve çevresel düzenlemelerine ilişkin olarak;
 - a) Düzenlemelerin TSE Standartlarına uygun olarak yapılması,
 - b) Ortak alanlarda ve asansörlerde her özür grubundaki kişilerin algılayabileceği şekilde yazılı, sesli ve görsel yönlendirmelerin yapılması,
 - c) Asansör, tuvalet, lavabo, müracaat bankosu v.b. gibi ortak alanların her özür grubuna hitap edecek şekilde düzenlenmesi, tekerlekli sandalye transferini kolaylaştıracak ve tekerlekli sandalye manevrasına imkan verecek şekilde gerekli görülen alanların tutunma barlarıyla desteklenmesi suretiyle düzenlemelerin yapılması,
 - d) Görme özürlüler için ortak alanlarda takip izi oluşturulması
 - e) Sağlık kuruluşlarında, özürlülerin ve yakınlarının kendilerine tanınan öncelikleri belirten tabelaların kolayca görebilecekleri yerlere asılması, söz konusu bilgilere görme özürlülerin ulaşmalarını teminen braille alfabesinin de kullanılması, Sağlanacaktır.
- 4) Sağlık kuruluşlarında özürlülerin kullandıkları araçların rahat hareket edebilmesini sağlayacak iç ve dış mimari düzenlemeler yapılacaktır.
- 5) Sağlık kuruluşlarında özürlü ve yaşlı hastalara hizmet alımlarını kolaylaştıracak, işlemlerinde yardımcı olacak refakatçi personel (hostes hizmeti) temin edilecektir.
- 6) İşitme özürlü hastalarla iletişimi sağlamak üzere işaret dili bilen personel istihdam

edilecektir.

7) Özürlü vatandaşlarımızın sağlık kuruluşlarına kayıt ve kabul işlemleri yapılırken özel durumuna uygun şekilde gerekiyorsa oturması sağlanarak işlemleri yapılacaktır.

8) Özürlü ve kimsesiz hastaların başvurdukları sağlık kuruluşundan başka bir sağlık kuruluşuna nakli gerektiğinde, imkanlar ölçüsünde transferi sağlanacaktır.

9) Sağlık kuruluşunun otoparkında özürlü personel ve özürlü hastaların araçları için yer ayrılacak ve ayrılan yer standartlara uygun olarak işaretlenecektir.

10) Evde bakım hizmetleri kapsamında her ilde ihtiyaca cevap verecek sayıda özürlü nakil aracı temin edilerek hizmete sunulacaktır.

11) Özürlülere sunulan sağlık hizmetleri konusunda ilgili personel hizmet içi eğitim programlarına alınacak ve eğitimlerinin sürekliliği sağlanacaktır.

Özürlü bireylere sağlık hizmeti sunan tüm kuruluşlarımızda belirtilen hususlar çerçevesinde her türlü tedbirin alınması ve özürlü vatandaşlarımızın mağduriyetine mahal verilmemesi hususlarında gereken hassasiyet gösterilecektir.

İlgi Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof.Dr. Recep AKDAĞ
Bakan